

Тема 1. Поняття “Інтелектуальна власність, промислова власність”

1. Законодавство в сфері інтелектуальної власності.
2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.
3. Інтелектуальна власність як право.
4. Державна система правової охорони інтелектуальної власності

1. Законодавство в сфері інтелектуальної власності

- Центральне місце в правовому регулюванні інноваційної діяльності посідають правові аспекти охорони інтелектуальної власності, під якими розуміється сукупність майнових та немайнових прав на результати цієї діяльності, які охороняються законодавчими актами держави.
- **Інтелектуальна власність** у широкому розумінні означає закріплені законом права на результати інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній і художній галузях.
- **Інтелектуальна діяльність** – це творча діяльність, а творчість – це цілеспрямована розумова робота людини, результатом якої є щось якісно нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю, унікальністю.
- До інтелектуальної власності відносять тільки ті результати творчої діяльності, що не суперечать нормам моралі та гуманності..

Закони у сфері інтелектуальної власності

- “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”
- “Про охорону прав на промислові зразки”
- “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг”
- “Про охорону прав на сорти рослин”
- “Про охорону прав на зазначення походження товарів”
- “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем”
- “Про авторське право і суміжні права”
- “Про захист економічної конкуренції”
- “Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм”
- “Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування”
- ✓ Окремі норми, що стосуються інтелектуальної власності, містяться в багатьох інших законах України.
- ✓ У випадку, коли необхідно врегулювати спори щодо прав на об'єкти інтелектуальної власності між фізичними або юридичними особами України та іноземних держав, верховенство перед національними законами мають міжнародні договори, до яких приєдналася Україна.
- ✓ На сьогодні Україна є учасницею 18 багатосторонніх міжнародних договорів у цій сфері.

2. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти авторського права і суміжних прав		Об'єкти промислової власності	Спеціальні нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності
Авторське право	Суміжні права		
Літературні твори	Виконання творів	Винаходи	Відкриття
Художні твори	Фонограми	Корисні моделі	Комерційні таємниці
Комп'ютерні програми	Відеограми	Промислові зразки	Сорти рослин
Бази даних	Програми організацій мовлення	Торговельні марки	Породи тварин
		Географічне зазначення походження товару	Топографії інтегральних мікросхем
		Раціоналізаторські пропозиції	

□ *Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать за заповітом або за договором особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності.*

3. Інтелектуальна власність як право

- Інтелектуальною власністю вважається не результат творчої діяльності, як такий, а право на цей результат. Отже, інтелектуальна власність є нематеріальним об'єктом. Особливістю права інтелектуальної власності є те, що воно складається з двох груп прав: майнових і немайнових.
- До **майнових прав** відносяться права: на використання об'єкта інтелектуальної власності; виключне право дозволяти використання та перешкоджати неправомірному використанню об'єкта інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання.
- До **немайнових** – право на авторство, право на недоторканність твору тощо.
- Майнове право на об'єкт права інтелектуальної власності обмежене у часі. Немайнове право у часі не обмежене, тобто воно вічне.
- Право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає перехід права на річ, і навпаки.

Термін дії майнових прав на об'єкт інтелектуальної власності

Об'єкт інтелектуальної власності	Термін дії охоронного документа
Винахід	20 років (якщо об'єкт винаходу є лікарським засобом можливе продовження дії патенту на 5 років)
Корисна модель	10 років
Промисловий зразок	10 років (можливе продовження дії патенту на 5 років)
Торговельна марка	10 років (можливе продовження дії свідоцтва кожного разу на 10 років)
Об'єкт авторського права	Права виникають з дня створення твору, діють протягом всього життя автора і 70 років після його смерті
Об'єкт суміжних прав	Права діють протягом 50 років з дати першого запису виконання

4. Державна система правової охорони інтелектуальної власності

